

konsultatsii/1437-pravo-na-spravedlyvyi-sud-v-konteksti-statti-6-konventsii-pro-zakhyst-prav-liudyny-i-osnovopolozhnykh-svobod-1950-roku-10072018 (дата звернення: 05.07.2019).

17. Зайчук О.В., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс. : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2006. URL: http://www.ebk.net.ua/Book/law/zaychuk_tdp/part3/2502.htm (дата звернення: 15.07.2019).

ГОРБАТОВА Д. І.,
аспірант кафедри
державно-правових дисциплін
(Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна)

УДК 351.77

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-4-24>

ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У статті проаналізовано державне управління у сфері охорони здоров'я, що є діяльністю держави в особі її органів, яка здійснюється за допомогою відповідних форм, що є зовнішнім виразом змісту діяльності органів публічної влади. Державне управління у сфері охорони здоров'я є ширшим поняттям, ніж державне регулювання та публічне адміністрування. Наголошено, що охорона здоров'я охоплює різні форми управлінської діяльності, які здійснюють державні органи, і тому поділяється на відповідні сфери (галузі), тобто сукупність однорідних відносин, видів діяльності. Ними є: санітарно-епідеміологічна сфера, сфера надання медичної допомоги, економічна сфера охорони здоров'я, координуюча, організаційна, сфера здійснення контролю охороною здоров'я тощо. Досліджено, що під впливом нещодавніх реформ у сфері охорони здоров'я відбувається оновлення механізмів державного управління сфери охорони здоров'я. Було проаналізовано, що під впливом євроінтеграційних процесів з'являються нові форми державного управління та контролю за здійсненням реформи охорони здоров'я. Державне управління у сфері охорони здоров'я має такі форми: зовнішні та внутрішні, адже в цих формах відбивається зміст діяльності органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування з питань забезпечення охорони здоров'я. Зовнішні форми державного управління у сфері охорони здоров'я спрямовані на взаємодію з державними органами, для забезпечення виконання покладених на суб'єктів державного управління у сфері охорони здоров'я завдань і функцій. Внутрішні форми державного управління у сфері охорони здоров'я пов'язані з організацією внутрішньої роботи суб'єктів державного управління у сфері охорони здоров'я. Важливе місце серед форм державного управління у сфері охорони здоров'я займає контроль, який є важливим елементом державного управління. У статті визначено коло проблем, котрі сповільнюють темпи проведення реформи сфери охорони здоров'я в Україні. Окреслено напрями вдосконалення державного управління у сфері охорони здоров'я.

Ключові слова: державне управління, державне регулювання, охорона здоров'я, контроль, форми.

The article analyzes public administration in the field of health care, which is the activity of the state in the person of its bodies, which is carried out by means of appropriate forms, which are an external expression of the content of the activities of public authorities. It is substantiated that public health management is a broader concept than state regulation and public administration. It is emphasized that health care covers various forms of administrative activity carried out by public authorities, and therefore is divided into relevant spheres (branches), that is, a set of homogeneous relations, types of activity. They can be: sanitary-epidemiological sphere, sphere of medical aid, economic sphere of health protection, coordinating, organizational, sphere of control of health care, etc. It was investigated that under the influence of recent reforms in the field of public health, the mechanisms of public health management are being updated. It was analyzed that under the influence of European integration processes there are new forms of public administration and control over the implementation of health care reform. It is emphasized that public health management has the following forms: external and internal ones, because in these forms the content of activity of executive authorities and local governments on health care issues is reflected. The external form of governance in the health sector aimed at interaction with public authorities, to ensure the fulfillment of subjects of public administration in health care tasks and functions. Internal forms of public health management are related to the organization of the internal work of public health authorities. An important part of public health governance forms is control, which is an important element of public administration. The article outlines a range of issues that slow down the pace of healthcare reform in Ukraine. The directions of improvement of public administration in the field of health care are outlined.

Key words: public administration, state regulation, health care, control, forms.

Вступ. Державна політика у сфері охорони здоров'я на сучасному етапі проходить реформування, відбувається оновлення системи, яку потрібно збалансувати із загальнодоступністю усіх видів надання медичних послуг населенню.

За сучасних умов реалізація права на охорону здоров'я посідає важливе місце у забезпеченні здорового рівня життя громадян. Людиноцентристська спрямованість сучасної держави, умовно кажучи, «служить» інтересам громадян через всебічне забезпечення пріоритету її прав, свобод як найвищої соціальної цінності, а також законних інтересів. Роль держави зводиться до надання громадянам послуг, а тому її основне призначення полягає у забезпеченні можливості осіб реалізовувати належні їм права, зокрема у відносинах із державними органами. Одним із наданих державою прав є право на охорону здоров'я, внаслідок чого воно набуває особливого значення як система заходів, що реалізуються органами публічної влади та потребує належного регулювання й управління через відповідні форми.

Загальні питання державного управління у сфері охорони здоров'я та медичної галузі були висвітлені в працях вітчизняних вчених як адміністративного, так і інших галузей права: Б. Авер'янова, Ю. Битяка, З.С. Гладун, І.П. Голосніченка, Д.О. Гомон, В. Ключко, В.К. Колпакова, Б.О. Логвиненко, Я.Ф. Радиш, Л.М. Руснак, Г. Сарibaєвої, А. Савицької, С.Г. Стеценко, Н. Шевчук та інших авторів.

Постановка завдання. Метою цієї статті є здійснення комплексного аналізу форм державного управління у сфері охорони здоров'я.

Результати дослідження. Право на охорону здоров'я – це система заходів забезпечення державною владою відповідного життєвого рівня громадян. Крім того, це право передбачає: безпечне для життя і здоров'я навколишнє природне середовище; санітарне й епідеміологічне благополуччя території та населеного пункту, де особа проживає; безпечні та здорові умови праці, навчання, побуту та відпочинку; надання кваліфікованої медико-санітарної допомоги, що включає вільний вибір лікаря та медичного закладу; достовірні

й своєчасні відомості про стан свого здоров'я та громадське здоров'я; участь в обговоренні проектів законодавчих актів і внесення пропозицій стосовно формування державної політики у сфері охорони здоров'я населення; участь в управлінні охороною здоров'я і проведенні громадської експертизи; можливість об'єднання у громадські організації для сприяння охороні здоров'я; правовий захист від будь-яких неправомірних дискримінаційних форм, пов'язаних зі станом здоров'я; відшкодування завданої шкоди здоров'ю; оскарження неправих рішень і дій медичного персоналу та посадових осіб державних органів медичної галузі; можливість проведення незалежної медичної експертизи у разі непогодження громадянина із висновками державної медичної експертизи [1, с. 241].

Суб'єктами, котрі забезпечують реалізацію права на охорону здоров'я, є Президент України, Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України. А суб'єктами, які мають спеціальну компетенцію та безпосередньо реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я, виступають Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ України), новостворена Національна служба здоров'я України, Державна служба України з лікарських засобів і контролю за наркотиками, Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів і т. п.

Зазначені суб'єкти реалізують державну політику через державне регулювання. Внаслідок цього постає питання щодо співвідношення категорії «державне управління», «державне регулювання» та «публічне адміністрування».

Зазвичай державне, як і будь-який інший вид управління, є керуючим впливом суб'єкта управління на управляючий об'єкт. Властивими рисами державного управління виступають підлеглисть об'єкта управління суб'єкту управління, в особі якого постають органи виконавчої влади. Суб'єкт державного управління наділяється державно-владною компетенцією, через яку реалізує волю держави, її функції та призначення.

Державне управління має зв'язок із наявністю у суб'єктів управління підпорядкованих їм об'єктів, а державне регулювання пов'язується із впливом на організаційно не підлеглі об'єкти

Державно-управлінський вплив більш направлений прямо на об'єкти управління, тоді як державне регулювання спрямоване на стан функціонування суб'єктів і створення певних умов для їх діяльності.

У свою чергу, державне регулювання значною мірою опирається на застосування механізмів обмежуючого і стимулюючого характеру (установлення відповідних стандартів, нормативів, лімітів, тарифів та ін.) [2, с. 96–97].

Необхідно вказати, що державне управління й державне регулювання є взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими, причому державне управління – це більш масштабне явище, спрямоване на реалізацію функцій держави, упорядкування відносин в окремих сферах, галузях діяльності суспільства.

Відповідно на зміну категорії «державне управління» приходять категорія «публічне адміністрування», яка тлумачиться як теорія і практика державного управління, характерними властивостями якого є реалізація адміністративних процедур за допомогою публічної діяльності, застосування інструментів демократичного врядування, надання адміністративних послуг як засіб реалізації прав і свобод громадян [3, с. 605].

Процес публічного адміністрування є узагальненим інтегрованим процесом, котрий фактично включає численні процеси, що конкретизуються на циклах управління шляхом визначення відповідних суб'єктів і об'єктів управління. Таким чином, вважаємо, що державне регулювання є ширшим поняттям, аніж публічне адміністрування, під яким розуміються дії, які повторюються з певною періодичністю та мають суто технічне значення. Державне регулювання виступає як система заходів, що здійснює вплив на конкретну сферу суспільних відносин за допомогою нормативно-правової основи.

Суб'єктами державного регулювання сфери охорони здоров'я є держава в особі законодавчих, виконавчих і судових органів, місцеві органи державної влади, громадські та політичні об'єднання.

Основу державного регулювання у сфері охорони здоров'я формує Верховна Рада України через закріплення конституційних і законодавчих засад, визначення її мети, завдань, напрямів, принципів і пріоритетів, встановлення нормативів та обсягів бюджетного фінансування, затвердження переліку комплексних і цільових загальнодержавних програм охорони здоров'я [4, с. 269], тоді як державне управління здійснюється на рівні виконавчої влади (зокрема, у сфері охорони здоров'я – це Міністерство охорони здоров'я, державні служби та ін.). У свою чергу, публічне адміністрування відбувається на рівні закладів охорони здоров'я, медичних установ тощо. Таким чином, коли йдеться про державне управління сферою охорони здоров'я, мається на увазі діяльність органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування.

Охорона здоров'я охоплює різні форми управлінської діяльності, які здійснюють державні органи, і тому поділяється на відповідні сфери (галузі), тобто сукупність однорідних відносин, видів діяльності. Ними можуть бути: санітарно-епідеміологічна сфера, сфера надання медичної допомоги, економічна сфера охорони здоров'я, координуюча, організаційна, сфера здійснення контролю охороною здоров'я тощо.

Суб'єкт державного управління сфери охорони здоров'я здійснює повноваження через відповідні форми, які визначають характер відносин у цій сфері, оскільки вони складаються у процесі здійснення діяльності суб'єктів державного управління та виступають зовнішнім вираженням певного виду діяльності.

В адміністративно-правовій літературі розглядаються різні форми управлінської діяльності. Так, зокрема, це видання нормативних актів, індивідуальних ненормативних актів, здійснення безпосередніх організаційних заходів, здійснення матеріально-технічних операцій [5, с. 34].

Ученими-адміністративістами використовується класифікація, відповідно до якої форми державного управління поділяються на внутрішні та зовнішні. Під внутрішньою формою необхідно розуміти спосіб зв'язку елементів цілого і його структури. Зовнішньою формою є зовнішній вид об'єкта, що представляє та забезпечує його зв'язок з іншими явищами [6, с. 20].

На основі вищезазначеної позиції вважаємо форми державного управління у сфері охорони здоров'я поділити на дві основні групи – зовнішні та внутрішні, адже в цих формах відбивається зміст діяльності органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування з питань забезпечення охорони здоров'я.

Зовнішні форми державного управління у сфері охорони здоров'я спрямовані на взаємодію з державними органами, для забезпечення виконання покладених на суб'єктів державного управління у сфері охорони здоров'я завдань і функцій. Наприклад, Національна служба здоров'я України під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими державними органами, допоміжними органами та службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками й організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також із підприємствами, установами й організаціями [7].

Внутрішні форми державного управління у сфері охорони здоров'я пов'язані з організацією внутрішньої роботи суб'єктів державного управління у сфері охорони здоров'я (розподілом службових обов'язків, керівництвом підрозділами нижчого рівня, проведенням нарад) і матеріально-технічними операціями, які забезпечують функціонування суб'єкта публічної адміністрації (діловодством, матеріально-технічним забезпеченням).

Їм притаманні певні характерні ознаки: підзаконний, виконавчо-розпорядчий і юридично-владний характер.

Підзаконний характер означає, що діяльність суб'єктів державного управління у сфері охорони здоров'я, заснована на законі, здійснюється у межах і у порядку, визначених у законі, та із метою, передбаченою законом. Виконавчо-розпорядчий характер проявляється у тому,

що суб'єкти публічної адміністрації у сфері охорони здоров'я повинні виконувати приписи, встановлені нормами чинного законодавства з охорони здоров'я.

Юридично-владний характер форм державного управління суб'єктів публічної влади у сфері охорони здоров'я означає, що кожен суб'єкт наділяється певним обсягом прав, через які й досягається мета, як забезпечення пріоритетності охорони здоров'я у власній діяльності.

Основною формою державного управління у сфері охорони здоров'я є встановлення загальнообов'язкових норм і видання правових управлінських актів, тобто видання органами виконавчої влади або їхніми посадовими особами нормативних актів, направлених на конкретизацію норм законів, які регламентують певні питання в цій сфері. Це пов'язано з тим, що загальні норми та правила поведінки, сформульовані в законах, не повною мірою здатні охопити всі аспекти суспільних відносин. І тому встановлення правових норм підзаконного характеру під час діяльності суб'єктів державного регулювання у сфері охорони здоров'я є адміністративною правотворчістю, яка здійснюється у формі видання органами та посадовими особами нормативних актів [8, с. 273]. Такими актами, наприклад, є: Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики» від 02 березня 2016 р. № 285, «Про затвердження Порядку акредитації закладу охорони здоров'я» від 15 липня 1997 р. № 765, Наказ МОЗ України «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» від 22 лютого 2019 р. № 446 тощо.

До внутрішніх форм належать, насамперед, дії, які здійснюються всередині будь-якого апарату. Ними є дії та заходи, передбачені у планах робіт окремого органу на відповідний період. Це також інструктажі співробітників, вивчення документів, що регламентують діяльність органу, навчання його особового складу, стажування молодих спеціалістів, збирання й обробка інформації, що характеризує роботу та її результати, контроль за виконанням прийнятих рішень. Організаційні форми здійснюються різними суб'єктами державного регулювання у галузі охорони здоров'я.

Внутрішніми формами державного управління у сфері охорони здоров'я, можна назвати такі:

- участь державних органів, органів місцевого самоврядування та громадських організацій у розробленні та обговоренні нормативно-правових актів із питань охорони здоров'я;
- затвердження порядку ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики. Сьогодні ліцензування є однією з форм державного зовнішнього контролю за медичною діяльністю.

Вважаємо, що для удосконалення роботи з медичної практики доцільно було б спростити порядок ліцензування і створити сприятливі умови для діяльності сфери медичних послуг для уникнення бюрократичного характеру;

- затвердження порядку акредитації закладу охорони здоров'я й атестації лікарів і лікарів-ФОП. В Україні значення акредитації закладів охорони здоров'я є значно заниженим, а процедура має надто формалізований характер, що зумовлює перегляд чинного законодавства.

Атестацію медичного персоналу слід вважати важливим елементом надання управлінських послуг у сфері охорони здоров'я. Під впливом реформ галузі охорони здоров'я були переглянуті умови щодо проходження атестації лікарів. У 2019 р. були затверджені наказом МОЗ України «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» [9]. Нині лікар має проходити атестаційне навчання щороку, це дасть йому можливість бути конкурентоспроможним й отримувати нові навички одразу після появи новітніх технологій і практик на ринку медичних послуг.

Лікар має самостійно обирати цікаві й зручні для нього теми і формати навчання. Можна обирати навчання у дистанційній або стаціонарній формі, у державному або приватному освітньому закладі. Головною ідеєю оновленого порядку атестації є обрання навчання

згідно з індивідуальними потребами лікаря. За кожен вид навчання лікарю нараховуватиметься відповідна кількість балів, зазначена у додатку до порядку проведення атестації лікарів [9]. Вважаємо, що для впровадження та повноцінного проведення такого порядку атестації лікарів мають бути сформовані механізми залучення до атестаційних процесів представників лікарського самоврядування і медичної громадськості для вдосконалення громадського контролю за цими процесами;

- ведення реєстрів (Реєстр оптово-відпускних цін на лікарські засоби, Реєстр оптово-відпускних цін на вироби медичного призначення, Державний реєстр медичної техніки та виробів медичного призначення, Державний реєстр лікарських засобів України);
- затвердження порядку та здійснення медичного страхування;
- утворення спільних консультативно-дорадчих та експертних органів, рад, комісій, груп для забезпечення прав людини і громадянина у процесі формування та реалізації державної політики щодо забезпечення охорони здоров'я;
- виконання спільних проектів інформаційного й аналітично-дослідницького характеру з питань охорони здоров'я;
- видача дозволів на застосування нових технологій;
- затвердження стандартів, регламентів, сертифікацій послуг;
- проведення профінформаційних семінарів з метою розширення знань у сфері діяльності з охорони здоров'я тощо.

Ще однією внутрішньою формою державного управління є матеріально-технічні дії (операції). Під такими діями розуміються врегульовані технічними нормами дії щодо створення нормальних умов для роботи апарату управління. Це одержання й обробка інформації, облік, діловодство, адресно-довідкова робота [10, с. 115].

Застосування матеріально-технічних дій має допоміжний характер. За їх допомогою покращується забезпечення ефективного процесу адміністративно-правового регулювання охорони здоров'я. Прикладом таких дій є: складання звітів (про надання медичної допомоги різним категоріям громадян, про медичні послуги, про лікарські засоби, їх вартість та об'єм, тощо); розгляд заяв громадських організацій щодо надання медичних послуг, здійснення обробки статистичної інформації шляхом аналізу і порівняння тощо.

Важливе місце серед форм державного управління у сфері охорони здоров'я посідає контроль, адже його можна охарактеризувати як важливий елемент державного управління. Його метою є встановлення результатів діяльності суб'єктів у сфері охорони здоров'я, допущених відхилень від усталених вимог, принципів організації, виявленні причин таких відхилень, а також визначення напрямів усунення перешкод для ефективного функціонування усієї сфери охорони здоров'я.

Держава виступає як один із головних суб'єктів реалізації контрольної функції у суспільстві, оскільки вона наділяється реальними повноваженнями для впливу на суспільство за допомогою засобів контролю. Сутність державного контролю зводиться до спостереження і перевірки розвитку системи охорони здоров'я та усіх її компонентів згідно з визначеними напрямками, та попередження і виправлення ймовірних помилок і неправомірних дій, які здійснюють перешкоди такому розвитку.

Держава через спеціально вповноважені органи виконавчої влади реалізує контроль і нагляд за додержанням законодавства про охорону здоров'я, державних стандартів, критеріїв і вимог медичного обслуговування, направлених на забезпечення здорового навколишнього природного середовища та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, нормативів професійної діяльності у сфері охорони здоров'я, стандартів надання медичних послуг, медичних технологій. Такими органами є Міністерство охорони здоров'я, яке є, умовно кажучи, універсальним державним органом, котрий здійснює контроль за сферою охорони здоров'я, а також Державна служба України з лікарських засобів і контролю за наркотиками, в межах повноважень якої є державне регулювання лікарських засобів та наркотичних засобів, психотропних речовин, розроблення стандартів і технічних вимог їх вироблення та їх використання, протидія незаконному розповсюдженню їх на території України.

Поряд із контролем з боку держави діють і громадський та експертний контроль, призначення яких – стежити за процесом реформ сфери охорони здоров'я.

Громадський контроль є формою участі громадськості в управлінні для підвищення ефективності діяльності органів державної влади. Тому для сприяння здійсненню громадського контролю Міністерство охорони здоров'я утворило Громадську раду, основним завданням якої є здійснення громадського контролю за діяльністю МОЗ України та інших державних органів у сфері охорони здоров'я, сприяння врахуванню МОЗ громадської думки у процесі формування й реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, проведення у відповідність до законодавства громадської експертизи діяльності державних органів у сфері охорони здоров'я тощо [11].

У свою чергу, експертний контроль у сфері охорони здоров'я здійснюється спеціально уповноваженими інституціями (Державним експертним центром Міністерства охорони здоров'я України). Експертний контроль є найпоширенішим методом оцінки, який використовується державними органами у більшості країн Європейського Союзу. Так, у 2019 р. МОЗ України запроваджує використання оцінки медичних технологій. Таку оцінку провадять окремі експертні органи, результатом діяльності яких є вироблення найоптимальнішого методу лікування через порівняння його клінічної ефективності й вартості, передбачення профілактичних напрямів охорони здоров'я та рекомендування його МОЗ України [12].

Нині Міністерством охорони здоров'я утворено окремий департамент з оцінки медичних технологій на базі Державного експертного центру МОЗ України, який надалі планується розвинути до окремого незалежного агентства.

Висновки. Отже, особливістю державного управління у сфері охорони здоров'я є діяльність держави в особі її органів, яка здійснюється за допомогою відповідних форм, що є зовнішнім виразом змісту діяльності органів публічної влади. Державне управління у сфері охорони здоров'я відбувається через органи виконавчої влади й органи місцевого самоврядування. Сьогодні відбувається зміна механізмів управління у сфері охорони здоров'я. Основними засадами реформування державного управління у сфері охорони здоров'я мають бути децентралізація, що зводиться до надання регіонам більше можливостей адміністративно-фінансового характеру у сфері охорони здоров'я, й автономізація лікарень, субсидіарність, партнерські відносини між органами державної виконавчої влади та місцевого самоврядування. Під впливом євроінтеграційних процесів з'являються нові форми державного управління та контролю за здійсненням реформи охорони здоров'я. Для повноцінного оновлення форм державного управління необхідно вирішити найбільші проблеми, які постають у сфері охорони здоров'я: невідповідність прийняття законодавчих актів та існування здебільшого застарілих технологій і практик до впровадження оновленої системи надання медичних послуг громадянам через прозору систему контролю. Слід налагодити злагоджену співпрацю медичної професійної спільноти, громадськості та державних органів, аби уникнути затягування реформи у сфері охорони здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Адміністративні та функціональні реформи в системі охорони здоров'я: аналітичний огляд / за заг. ред. В.Ф. Москаленка. Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. 249 с.
2. Омельченко А.В. Адміністративно-правові засади зовнішньоекономічної діяльності в Україні: монографія. Київ : КНЕУ, 2011. 309 с.
3. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. ; ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
4. Надюк З.О. Механізми державного регулювання ринку медичних послуг в Україні : дис. ... док. наук : 25.00.02. Запоріжжя, 2009. 208 с.
5. Коваль Л.В. Адміністративне право: курс лекцій для студентів юрид. вузів і факультетів. Київ : Вентурі, 1998. 208 с.
6. Битяк Ю.П., Зуй Ю.В. Административное право Украины (Общая часть) : учебное пособие. Харьков : ООО «Одиссей», 1999. 224 с.

7. Про утворення Національної служби здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1101. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017-п>.

8. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2007. 624 с.

9. Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22 лютого 2019 р. № 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0293-19>.

10. Гомон Д.О. Адміністративно-правове та організаційне забезпечення охорони здоров'я в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; ОДУВС, 2018. 250 с.

11. Про затвердження Положення про Громадську раду при Міністерстві охорони здоров'я України : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 січня 2018 р. № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0074282-18>.

12. МОЗ запроваджує використання оцінки медичних технологій. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/moz-zaprovadzhuye-vikoristannya-ocinki-medichnih-tehnologij>.

ГРЕЧАНЮК Р. В.,
кандидат юридичних наук,
провідний науковий співробітник
(Національна академія прокуратури
України)

УДК 342.951

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-4-25>

АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ЗАГАЛЬНОКОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗУМІННЯ

У статті здійснено аналіз загальнотеоретичної концепції адміністративної діяльності у різних суспільних і державних сферах. Зазначено, що концепція адміністративної діяльності останнім часом підтримується у наукових розробках багатьох сфер суспільних, переважно публічних відносин. Відзначається зміна підходу до самого розуміння категорії адміністративної діяльності та можливості її застосування для характеристики тих чи інших процесів. Констатується, що за допомогою інструментарію адміністративної діяльності, на нашу думку, розкриваються процедури, переважно спрямовані на забезпечення якісних управлінських процесів, що свідчить про її забезпечувальний характер і спрямованість на досягнення основної мети діяльності органу публічної адміністрації.

Зазначено, що характеристика адміністративної діяльності як частини поліцейської діяльності засвідчує тенденцію до її осучаснення, а це обов'язково повинно відбитися на ознаках, меті, змісті та формах адміністративної діяльності. Це особливо стосується побудови сервісної складової частини адміністративної діяльності. Проте автор також вважає дещо некоректним безумовне віднесення категорії адміністративної діяльності до поліцейської, адже багато інших публічно-правових сфер наділені схожими ознаками, що свідчить про можливість екстраполяції змісту, ознак, процедур і самої теоретичної конструкції адміністративної діяльності на ці сфери. Адміністративна діяльність

